

KRATC
WWW.KRATC.LT

ŽALIŲJŲ ATLIEKŲ

RŪŠIAVIMAS IR
KOMPOSTAVIMAS

IŠRŪŠIUOTOS ŽALIOSIOS ATLIEKOS PAVERČIAMOS KOMPOSTU

Kiekvienoje savivaldybėje gali būti nustatyta skirtinga žaliųjų atliekų rūšiavimo ir surinkimo tvarka, tačiau bendras principas galioja visoje šalyje: žaliąsias atliekas privalo rūšiuoti visi. Iš gyventojų ir įmonių surinktos žaliosios atliekos yra atgabenamos į specialias aikštes, ten pūdamos, vartomos, sėjamos, kol galiausiai paverčiamos derlingu juodžemiu - kompostu. Klaipėdos regione žaliosios atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai, o pagamintą kompostą Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras (KRATC) kasmet išdalina gyventojams ir įmonėms.

Kur Jūsų savivaldybės teritorijoje priimamos žaliosios atliekos ir dalinamas kompostas galite sužinoti: www.kratc.lt, tel. 8 800 13344

KOMPOSTAS – NATŪRALI SODŲ IR DARŽŲ TRĄŠA!

Daugelis Lietuvos gyventojų jau žino, kad nupjautos žolės, sugrębtų lapų, medžių šakų negalime mesti į komunalinių atliekų konteinerius. Deginti jų taip pat negalima. Tad nuosavuose namuose gyvenantiems ar soduose ūkininkaujantiems žmonėms kyla klausimas – kur dėti šias atliekas? Aplinkosaugos specialistai pataria: **KOMPOSTUOKITE SAVO KIEME!**

Kompostavimas - tai prižiūrimas natūralus procesas, kai organinės atliekos paverčiamos dirvožemiu bei augalams lengvai pasisavinamų medžiagų šaltiniu. Kompostu patarę žemę gražinsite dirvai prarastas medžiagas ir pagerinsite jos kokybę. Kompostas pagerina dirvožemio sandarą, padidina jo galimybes absorbuoti orą ir vandenį, mažina eroziją ir dirbtinių trąšų poreikį. Individualus kompostavimas suteikia galimybę tiesiog namuose perdirbti organines atliekas. Tai patogiausias ir ekologiškiausias būdas atsikratyti žaliosiomis atliekomis.

KOMPOSTUOKITE SPECIALIUOSE KONTEINERIUOSE

Kompostuoti žaliąsias ir kitas tam tinkamas atliekas patogiausia specialiuose konteineriuose. Dažniausiai jie gaminami iš plastiko, todėl yra ilgaamžiai. Plastikines kompostines galima įsigyti sodo reikmenų prekybos centruose.

Kompostuoti specialiuose konteineriuose yra patogiau, nes jie užima mažiau vietos, estetiškiau atrodo. Dėl specialistų sukurtos konteinerių konfigūracijos ir ventilacijos angų jų viduje greičiau susidaro tinkamesnės sąlygos kompostuojamoms medžiagoms irti - geriau išsilaiko tinkama temperatūra ir drėgmė, tad kompostas greičiau subręsta (iki 1 metų). Be to, tokius konteinerius lengviau prižiūrėti, perkelti, jie dera prie tvarkingos namų aplinkos.

KAIP KOMPOSTUOTI?

KADA?

Visus metus. Daugiausia žaliųjų atliekų susikaupia vasarą ir rudenį, tačiau ir kitais metų laikais tvarkantis kieme ar šeimininkaujant virtuvėje surinktas žalimas galima išmesti į kompostinę.

KUR?

Kompostinei vietai geriau parinkti nedideliame šešėlyje, nes tolygiam irimo procesui būtina ne per aukšta temperatūra ir drėgmė.

ĮSIDĖMĖKITE:

komposto dėžės ar duobės turi būti įrengiamos 2–3 metrų atstumu nuo kaimyninio sklypo, nuošaliose sklypų vietose, toliau nuo paviršinių vandens telkinių (kad nekeltų žalos kaimyninių sklypų savininkams, kitiems asmenims ir aplinkai).

PATARIMAI KOMPOSTUOJANTIEMS:

- Apatiniam kompostinės sluoksniai, kad drežas būtų geresnis, labiau tinka lėčiau pūvančios medžių šakos, pjuvenos ir žievė.
- Jei ketiname kompostuoti piktžolės su subrendusiomis sėklomis, prieš dedant jas į komposto dėžę reikėtų palaikyti saulės atokaitoje uždengus skaidria plėvele. Taip sėklos perkais, sušus ir praras daigumą. To nepadarius ir sudėjus piktžolės į kompostinę, jų sėklos su kompostu vėliau pateks į dirvą.
- Kad atliekos irtų, kompostinės viduje turi būti pakankamai drėgmės ir šilumos. Sausą ir karštą vasarą kompostuojamas atliekas reikia nuolatos palaistyti.
- Lietingą vasarą drėgmės gali būti per daug – derėtų įmaišyti sausų atliekų (lapų, šiaudų, durpių) arba perkasti, kad pagerėtų ventilacija.
- Kompostas turi būti gerai vėdinamas, tai galite padaryti reguliariai jį maišydami.
- Stenkitės, kad į komposto krūvą nepatektų nepūvančių daiktų: kai kurie arbatos pakeliai, saldinių popieriukai sudėtyje turi plastiko, kuris nesuyra kompostavimo procese.
- Jei nusprendėte, kad į kompostinę daugiau nieko nekrausite, ant viršaus paskleiskite 10–15 cm storio žemių sluoksnį.
- Organinės atliekos natūraliomis sąlygomis vertingu kompostu tampa maždaug po metų. Jei atliekų daugiau ir jos kraunamos saulėtoje vietoje, kompostas susiformuos po poros metų.
- Jei norite spartesnės komposto gamybos, galite naudoti specialius irimo procesus skatinančius priedus, kuriuos parduoda specializuotos sodininkų parduotuvės.

KOMPOSTUOTI TINKAMOS ATLIEKOS

ŽALIOSIOS ATLIEKOS

augalų lapai
nupjauta žolė
jaunos piktžolės
(be subrendusių sėklų)
smulkios šakos
seni šiaudai ir šienas,
daugiametės piktžolės išrautos
su šaknimis ir žemės
grumstais, velėna

KITOS ATLIEKOS

vaisių ir daržovių gabaliukai
vaisių ir daržovių žievės
kiaušinių lukštai
arbatos pakeliai
kavos tirščiai ir jų popieriniai filtrai
medžio pelenai ir anglys
kartonas ir kiti popieriaus gaminiai,
suplėšytas popierius, popieriniai
kiaušinių dėklai
naminių graužikų (žiurkėnų, jūrų
kiaulyčių) natūralūs pakratai
triušų, vištų, arklių, karvių mėšlas
sena vazonų žemė

KOMPOSTUOTI NETINKAMOS ATLIEKOS

mėsa, žuvis
riebalai, kaulai
pieno produktai
sergantys augalai
šunų ir kačių fekalijos
piktžolės su subrendusiomis
sėklomis
skerdienos atliekos ir kaulai, kitos
gyvulinės kilmės atliekos
virtos daržovės
higieninės servetėlės
laikraščiai, žurnalai